

**LIETUVOS BANKO
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS TARNYBOS
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR ADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP“ GINČO NAGRINĖJIMO

2021-05-05 Nr. 429-156

Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2020 m. gegužės 20 d. pareiškėjas ir draudikas (buvusi *Seesam Insurance AS*, veikusi per įsteigtą filialą Lietuvoje) sudarė kasko draudimo sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbiami*)) (toliau – draudimo sutartis), kurios neatskiriama dalis – Kelių transporto priemonių savanoriškojo draudimo taisyklės Nr. 006 (2018 m. lapkričio 15 d. redakcija) (toliau – Taisyklės). Draudimo sutartyje nurodyta, kad pareiškėjui nuosavybės teise priklausanti transporto priemonė „Peugeot Expert“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – automobilis) buvo apdrausta draudimu nuo „visų įvykių, išskyrus nedraudžiamuosius“. Draudimo sutarties galiojimo laikotarpis – nuo 2020 m. gegužės 29 d. iki 2021 m. gegužės 29 d.

2020 m. gruodžio 2 d. pareiškėjas kreipėsi į draudiką ir nurodė, kad 2020 m. lapkričio 29 d. pareiškėjo namuose, esančiuose adresu: (*duomenys neskelbiami*), įvykus vandentiekio avarijai buvo užlietas pareiškėjo garažas, kuriame atidarytomis durimis stovėjo automobilis (toliau – įvykis). Pareiškėjas nurodė, kad po įvykio buvo apgadintas jo automobilis. Pareiškėjo teigimu, stovintis automobilis pradeda skleisti garsą, t. y. supypsi.

Draudikas gautą pranešimą užregistravo duomenų sistemoje ir pradėjo administruoti žalos bylą Nr. (*duomenys neskelbiami*). 2020 m. gruodžio 10 d. buvo atlikta transporto priemonės apžiūra. Kadangi draudiko darbuotojas nenustatė jokių transporto priemonės išorinių sugadinimų, jis nurodė, kad automobilį turi apžiūrėti elektrikas tam, kad būtų nustatytas transporto priemonės gedimas.

Atsižvelgdamas į draudiko pateiktus nurodymus, pareiškėjas dėl gedimo kreipėsi į autorizuotą „Peugeot“ automobilių autoservisą UAB „Autovici“. 2020 m. gruodžio 30 d. draudikas iš autoserviso gavo informaciją, kad pareiškėjas į autoservisą kreipėsi dėl prie automobilio vairo esančio rankenėlių bloko gedimo. Autoservisas nurodė, kad „atlikus laidų pynių ir elektroninių jungių apžiūrą jokie drėgmės ar kontaktų oksidacijos nepastebėta“. Įvertinęs gautą informaciją, draudikas nustatė, kad tarp pareiškėjo nurodomo įvykio ir automobilio jungiklių valdymo bloko gedimo priežastinio ryšio nėra, todėl priėmė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką.

Nesutikdamas su tokiu draudiko priimtu sprendimu, pareiškėjas pakartotinai kreipėsi į draudiką ir paprašė papildomai įvertinti įvykio aplinkybes ir išmokėti draudimo išmoką. Įvertinęs papildomą pareiškėjo kreipimąsi, draudikas kreipėsi į UAB „Gaisriniai projektai“ tam, kad būtų iširtos vairo kolonėlės jungiklių bloko gedimo priežastys. Įvertinęs draudiko pateiktą vairo kolonėlės jungiklių bloką, UAB „Gaisriniai projektai“ specialistas Y. Y. sudarė ir draudikui pateikė Vairo kolonėlės jungiklių bloko (98062098XT) apžiūros aktą ir specialisto išvadą Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Specialisto išvada), kurioje nurodyta, kad jokių mechaninių pažeidimų, drėgmės ar išorinio poveikio požymių vairo kolonėlės jungiklių bloke nebuvo aptikta. Atsižvelgdamas į gautą informaciją, draudikas pakartotinai informavo pareiškėją, jog, vadovaudamasis šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką. Pareiškėjas su tokiu draudiko priimtu sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjas prašo rekomenduoti draudikui išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią automobilio remonto išlaidas. Pareiškėjo nuomone, transporto priemonės vairo kolonėlės jungiklių blokas buvo sugadintas, kai automobilis buvo apipiltas vandeniu iš viršaus. Pareiškėjo teigimu, toks gedimas galėjo įvykti dėl automobilyje buvusios drėgmės arba dėl mažo vandens kiekio patekimo į automobilio vidų. Pareiškėjas nurodo, kad draudikas nepagrįstai remiasi argumentais, jog sugadinta detalė nėra šlapia, nes po įvykio jau yra praėję du mėnesiai, todėl vanduo galėjo išdžiūti. Pareiškėjas pažymi, kad draudikas nepateikė jokių įrodymų, kurie pagrįstų, kad sugadinta detalė buvo apgadinta ne dėl vandens apiejimo. Dėl šios priežasties, pareiškėjo nuomone, draudiko priimtas sprendimas yra nepagrįstas, todėl prašo rekomenduoti draudikui išmokėti 475,41 Eur draudimo išmoką, atlyginančią vairo kolonėlės jungiklių bloko keitimo išlaidas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjo reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudiko teigimu, jeigu būtų nustatyta, kad įvykis yra nurodyto vairo kolonėlės jungiklių bloko gedimo priežastis, tokiu atveju draudikas būtų įvykį pripažinęs draudžiamuoju. Draudikas pažymėjo, kad šiuo atveju nei pirminės apžiūros metu, nei autorizuoto „Peugeot“ autoserviso apžiūros metu nebuvo nustatyta jokie vandens poveikio vairo kolonėlės jungiklių blokui. Draudikas teigia, kad jam nekyla jokių abejonių, kad įvykis priežastiniu ryšiu nėra susijęs su nurodytos automobilio detalės gedimu. Net jeigu vanduo nuo garažo lubų ir lašėjo ant automobilio su pravertomis durelėmis, tai iš esmės visas vanduo turėjo nubėgti automobilio kėbulu žemyn. Draudiko nuomone, visiškai kitokia situacija būtų, jeigu būtų buvęs atidarytas automobilio stoglangis arba dėl vėjo lietaus lašai būtų buvę bloškiami į automobilio vidų. Draudikas nurodo, kad šiuo atveju automobilis buvo pastatytas garaže ir, kaip nurodo pareiškėjas, buvo paliktos atidarytos durelės, tačiau sugadintas valdymo blokas yra giliai automobilio salone, todėl neįtikėtina, kad nuo garažo lubų lašantis vanduo būtų galėjęs lašėti ant automobilio salone prie vairo esančio jungiklių valdymo bloko. Draudikas papildomai atkreipia dėmesį ir į tai, kad nei draudiko darbuotojo, nei autoserviso apžiūrų metu ant automobilio salono grindų nebuvo pastebėta jokių drėgmės požymių. Draudiko teigimu, visur buvo matomas purvas, smėlis, dulkės, tačiau apatinėje automobilio salono dalyje nebuvo jokių požymių, kurie patvirtintų vandens prasiskverbimą ar nenormalią vidaus drėgmę. Dėl šios priežasties, atsižvelgdamas į visus administruojant žalą surinktus duomenis, draudikas mano, kad vanduo į automobilio saloną nebuvo patekęs, todėl draudiko priimtas sprendimas yra teisingas, o pareiškėjo reikalavimas turi būti atmestas kaip neapgrįstas.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko priimto sprendimo įvykį pripažinti nedraudžiamuoju pagrįstumo.

Vertinant ginčo šalių paaiškinimus, atkreiptinas dėmesys į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) nuostatas. Pagal CK 6.987 straipsnį, draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Pažymėtina, kad šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalies nuostatomis, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Nuo pasirinktos draudimo apsaugos priklauso draudikui mokamo atlyginimo už prisiimtus įsipareigojimus, t. y. draudimo įmokos, dydis. Kasacinio teismo praktikoje yra nurodyta, kad draudimo sutartimi draudimo objektui teikiama draudimo apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012).

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjas, sudarydamas draudimo sutartį, siekė apsaugoti savo turtinius interesus, o draudikas įsipareigojo pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką įvykus

draudžiamajam įvykiui. Galiojantys teisės aktai leidžia draudikui nustatyti prisiimamos draudimo rizikos ir teikiamos draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama ir kaip apskaičiuojama draudimo išmoka. Sudarydamas draudimo sutartį draudikas pasiūlo sąlygas, apibrėžiančias jo prisiimamą riziką, ir pagal tai apskaičiuoja draudimo įmokos dydį. Nagrinėjamu atveju pareiškėjo ir draudiko sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama draudimo sutarties dalis.

Taisyklių 4.1 papunktyje yra apibrėžta draudimo sutartimi taikoma draudimo apsauga ir nustatyta, kad „tai draudimas nuo visų staigių ir netikėtų Transporto Priemonės apgadinimų dėl išorinės jėgos poveikio ar vagystės, išskyrus nedraudžiamuosius įvykius ir kitas draudimo sutartyje numatytas išimtis“. Kita vertus, Taisyklių 8 skyriuje yra nurodyti nedraudžiamieji įvykiai. Minėto skyriaus 8.1.1 papunktyje yra nustatyta, kad „draudikas neatlygina žalos apdraustam objektui, kai žala kilo ne dėl staigaus ir netikėto išorinės jėgos poveikio arba Vagystės. Pagal šias Taisykles nekompensuojamas Transporto Priemonės, jos komplektuojančių dalių ir Papildomos įrangos *nusidėvėjimas, gedimai, korozija ar pažeidimai dėl kitokių natūralių procesų*. Pagal šias Taisykles taip pat nekompensuojamas Transporto Priemonės ar Papildomos įrangos sudedamųjų dalių ar medžiagų savaiminis įtrūkimas, įskilimas, funkcijos praradimas ar kitokie defektai.“

Vertinant abiejų šalių pateiktus duomenis, svarbu pažymėti, kad pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką nesutinka su draudiko priimtu sprendimu vairo kolonėlės jungiklių bloko gedimą pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Pareiškėjas nurodo, kad draudiko priimtas sprendimas yra nepagrįstas, nes draudikas nepateikia jokių duomenų, kad nurodyta dalis buvo sugadinta kitu būdu, o ne buvo aplieta vandens. Nesutikdamas su pareiškėjo argumentais, draudikas teigia nustatęs, jog vairo kolonėlės jungiklių bloko pažeidimas nėra susijęs su įvykiu ir patenka į nedraudžiamųjų įvykių sąrašą. Dėl šios priežasties draudikas mano, kad, vadovaudamasis tarp šalių sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, pagrįstai įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką, atlyginančią vairo kolonėlės jungiklių bloko keitimo išlaidas.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad draudikas, siekdamas pagrįsti teiginį, jog vairo kolonėlės jungiklių bloko gedimas atitinka Taisyklių 8.1.1 papunktyje nurodytą nedraudžiamąjį įvykį, vadovaujasi administruojant žalą surinktais įrodymais. Draudikas pateikė autorizuoto „Peugeot“ autoserviso „Autovici“ pateiktą informaciją, kad „atlikus laidų pynių ir jungčių apžiūrą jokių drėgmės ar kontaktų oksidacijos nepastebėta“. Draudikas vadovaujasi ir Specialisto išvada, kurioje nurodyta, kad specialistui buvo užduoti klausimai: „Ar apžiūros metu nustatyta kokių nors jungiklių bloko gedimo požymių? Jei taip, tai kokių?“ Specialisto išvadoje nurodoma, kad „jungiklių blokas apžiūros metu buvo apžiūrėtas iš išorės, o vėliau palaipsniui ardomas ir apžiūrimi viduje esantys komponentai“. Apžiūrėjęs ir išardęs pateiktą dalį, specialistas nustatė, kad „ant išorės deformacijos ar kitų gedimams būdingų požymių neaptikta. Korpusas be vizualinių pažeidimų. Bloko atidarinėjimo požymių nenustatyta. Patikrinta sujungimų juosta. Laidininkų grandinė gedimų neturi. Posūkių kampo nustatymo elektroninės plokštelės jokių mechaninių defektų neturi. Jokių drėgmės požymių neaptikta. Pagrindinės įrenginio PCV plokštės mechaninių pažeidimų neturi. Jokių drėgmės požymių ant jų nenustatyta. Plastikinės valdymo kolonėlės svirčių bloko dalys be mechaninių pažeidimų.“

Taigi, nuodugnai apžiūrėjęs (net išardytą) vairo kolonėlės jungiklių bloką, specialistas padarė išvadą, kad „apžiūros metu jokių mechaninių pažeidimų neaptikta. Drėgmės ar kitokio išorinio poveikio požymių taipogi neaptikta. Iki apžiūros jungiklių blokas ardytas nebuvo. Elektrinė prietaiso diagnostika daryta nebuvo.“

Vertinant Lietuvos bankui pateiktus ginčo šalių įrodymus, pažymėtina, kad Specialisto išvados duomenys išplaukia iš tyrimo eigos, ekspertas atliko išsamią vairo kolonėlės jungiklių bloko apžiūrą, t. y. apžiūrėjo ne tik iš išorės, tačiau išardęs bloką įvertino jo vidines dalis. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad Specialisto išvada buvo sudaryta specialisto, turinčio elektros inžinerijos bakalauro ir automatinių sistemų magistro laipsnius, elektrotechnikos srityje dirbančio nuo 2002 m., darytina išvada, kad draudiko surinkti faktiniai duomenys nesudaro pagrindo abejoti specialisto padarytomis įvykio aplinkybių tyrimo išvadomis, kad vairo kolonėlės jungiklių valdymo blokas negalėjo būti sugadintas pareiškėjo nurodomo įvykio metu, t. y. dėl apipylimo. Šiuos duomenis patvirtina ir draudiko pateiktos per transporto priemonės apžiūras darytos nuotraukos, iš kurių matyti, kad drėgmės transporto priemonėje nebuvo nustatyta. Be to, pats pareiškėjas nei Lietuvos bankui, nei draudikui nepateikė jokių objektyvių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad vairo kolonėlės jungiklių bloko gedimas atsirado būtent dėl pareiškėjo nurodomo įvykio, o ne dėl gedimų ar pažeidimų, atsiradusių dėl kitokių natūralių procesų, t. y. kad tai nėra techninis gedimas, kuris su įvykiu

nesusijęs. Taigi, atsižvelgiant į tai, kad draudikas pateikė objektyvius duomenis (Specialisto išvada, autorizuoto „Peugeot“ autoserviso „Autovici“ darbuotojo pateiktus paaiškinimus ir per automobilio apžiūras darytas nuotraukas), patvirtinančius, kad vairo kolonėlės jungiklių blokas nebuvo pažeistas pareiškėjo nurodomo įvykio metu, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai, remdamasis Taisyklių 8.1.1 papunkčiu, atsisakė mokėti pareiškėjui draudimo išmoką, o pareiškėjo reikalavimas išmokėti 475,41 Eur draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtus nuostolius, yra atmestinas kaip neapgrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Arūnas Raišutis